

navnlig skulde hidrøre fra de manglende Oplysninger. Men jeg maa dog gaa ud fra, at man i Landbrugsministeriet i de to Aar, denne Sag nu har været til Behandling, har bestræbt sig for at skaffe et Materiale til Veje, og jeg skulde tro, at hvis man har gjort det med nogen Energi, saa maatte der være Haab om i Løbet af denne Samling at faa de Oplysninger, som var nødvendige til at udvide Loven til at omfatte samtlige Ydelser af denne Art, der endnu er tilbage.

Nu sagde det ærede 3die Medlem for 2den Kreds (Godskesen), at ikke blot var det dette, at det ikke var alle Afgifter af denne Art, der her er Tale om, som gjorde, at det Parti, paa hvis Vegne det ærede Medlem talte, maatte stille sig køligt til dette Forslag, men ogsaa dette, at han paa sit Partis Vegne maatte finde den Afløsningssum, som gennem Lovforslaget ydes, ganske utilstrækkelig. Jeg maa dog have Lov til at gøre opmærksom paa for det første, at det er paa de Vilkaar, Staten har tilbudt at afløse sine Arvefæsteafgifter. Det synes mig dog, at det vejer i nogen Grad. Det er jo ogsaa den Afløsningssum, som Staten har fundet det rimeligt at modtage fra Yderne som Ækvivalent een Gang for alle for det Krav, Staten havde paa dem, og det synes jeg maa veje til overfor de private Arvefæsteejere under Overvejelserne af, hvad disse Ydelser for dem er værd. Men Forholdet er dog ogsaa dette, at Flertallet af disse Ydelser navnlig for Bøndergodsets Vedkommende, som der her i snævrere Forstand er Tale om, er fremkommet i en Tid, da 4 pCt. var en meget rimelig Rente. De hidrører jo for en stor Del fra 60-erne og 70-erne i forrige Aarhundrede, og naar man den Gang fra Godsejernes Side ved Afstaaelse af Bøndergodset gik ind paa Arvefæsteydelsen, saa var det jo ikke blot for at gøre Bønderne en Tjeneste, men ogsaa, fordi man derigennem lettere fik sin Ejendom afhændet og fik en Betaling for den, som var rimelig, og igennem denne Ydelse fik en rimelig Rente af det Krav, man endnu havde paa disse Ejendomme. Nu er det jo saaledes, som ogsaa antydet af det ærede 2det Medlem for 3die Kreds (Ole Hansen) og for øvrigt ogsaa af den ærede Landbrugsminister, at disse

Ydelser har været særlig trykkende i de sidste Aar, men jeg maa have Lov til at gøre opmærksom paa, at det er jo ikke blot dette trykkende Forhold, som har været bestemmende for Arvefæsteyderne til nu saa stærkt, som Tilfældet er, at rejse Kravet om Afløsning, men det er ogsaa det Forhold, at de jo er en Slags Ejendomsbesiddere af 2den Klasse. For man maa jo huske paa, at Godsejerne ikke blot forbeholdt sig denne evige Ydelse fra de Ejendomme, de paa den Maade afstod, men de forbeholdt sig ogsaa visse Rettigheder: de vedkommende Personer kan ikke bortsælge af deres Ejendomme, saaledes som den frie Ejendomsbesidder kan, og de har ikke Jagtret paa deres Ejendom, og selv om denne omsat i Pengeværdi, ikke har meget at sige, er denne Ret jo nu alligevel engang Udtryk for den helt frie Mands Stilling, og dette ikke at have den føles som et Tryk, som man nu har baaret gennem et Par Menneskealdre eller mere, men som man nu ganske naturligt ønsker at frigøre sig for. Og det er vel at mærke ikke en Rettighed, som i og for sig kan siges at være af nogen Betydning omsat i Penge; derfor frafaldt Staten ogsaa under Forhandlingerne i 1912—13 om Afløsning af Arvefæsteafgifterne til Staten enhver Ydelse som Ækvivalent for den Staten tilhørende Jagtret. Det synes mig altsaa, at hverken Rettigheden til at kunne sætte Bom for eventuelle Bortsalg af Parceller, ej heller Jagtretten for Godsejerne kan siges, omsat i Penge, at have en saadan Værdi, at den kan begrunde et Krav om en Ydelse een Gang for alle, der overstiger 25 Gange den aarlige Ydelse, saaledes som der her tilbydes, og man maa jo heller ikke glemme, at dette, at Rekognitionerne betales med halvanden Gang, i Virkeligheden ogsaa er et væsentligt Tillæg til den Sum, som tilbydes for disse Afgifter. Jeg vilde derfor saa indtrængende som muligt anbefale, at man i Landbrugsministeriet bestræber sig for at bringe denne Sag til Afslutning ved at fremskaffe de fornødne Oplysninger — det kan formentlig dog, da der nu er gaaet 2 Aar, ikke være saa grumme meget, der er tilbage —, og at man saa fra den anden Side og ikke mindst fra det konservative Folkepartis Side, paa hvis Vegne